

Povzetek

Članek analizira zanimivo geokulturno in kronopolitično/poetično pozicijo dubrovniškega Študentskega gledališča Lero, ustanovljenega leta 1968. Skupina neprekinjeno deluje že več kot petdeset let, pri čemer ohranja močne ideološke in izrazne povezave s progresivističnimi in kozmopolitskimi evropskimi zgodovinskimi avantgardami in postavantgardami, enako predano pa goji tudi dubrovniško kulturno dediščino, literarno tradicijo ter tudi nekakšno izolirano nostalgijo po časih, ko je bilo to mesto samostojna država in pomembno kulturno središče jugovzhodne Evrope. Zadnja omenjena, izrazito estetizirana in onirična težnja v poetiki Lera, je vse jasnejša zadnjih trideset let pod vodstvom režiserja Davorja Mojaša, a je tudi v bizarnem protislovju z bolj subverzivnimi vidiki Mojaševih avantgardnih strategij in melanholične feministične politike zgodovine. Gledališče Lero tako predstavlja zapleten primer dolgotrajnega, mednarodno priznanega, a namenoma obrobno umeščene umetniškega projekta, ki zahteva lasten interpretativni okvir in se upira logiki lokalne reprodukcije modela središče-periferija.

Ključne besede: Študentsko gledališče Lero, geokulturni prostor, kronopoetika, feministična (re)vizija

---

Lada Čale Feldman je redna profesorica in predstojnica Katedre za teatrologijo na Oddelku za primerjalno književnost Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu. Raziskuje gledališče, performans in feministično kritiko. Je avtorica sedmih in soavtorica dveh knjig v hrvaškem jeziku pa tudi sourednica več posebnih števil strokovnih revij in številnih zbirk, tudi dveh v angleščini. Prejela je šest nagrad, od tega eno mednarodno.

lcfeldma@ff.unizg.hr

Vzvišeno obrobje: zapleteni primer Študentskega gledališča Lero v Dubrovniku, Hrvaška

---

Lada Čale Feldman
Filozofska fakulteta, Univerza v Zagrebu

Članek ponuja predstavitev in razpravo o zanimivi geokulturni in kronopoetični poziciji dubrovniškega Študentskega gledališča Lero, enega izmed redkih draguljev na hrvaškem zemljevidu neinstitucionalnega gledališča. Lero neprekinjeno deluje že več kot petdeset let (od ustanovitve leta 1968), pri čemer ohranja močne ideološke in izrazne povezave z evropskimi zgodovinskimi avantgardami in postavantgardami, enako predano pa goji tudi dubrovniško kulturno dediščino, literarno tradicijo ter tudi nekakšno izolirano nostalgijo po časih, ko je bilo to mesto samostojna država in pomembno kulturno središče jugovzhodne Evrope. Zadnja omenjena, izrazito estetizirana in onirična težnja v poetiki Lera je vse jasnejša zadnjih trideset let pod vodstvom režiserja Davorja Mojaša, a je tudi v bizarnem protislovju z bolj subverzivnimi vidiki Mojaševih avantgardnih strategij, zlasti ker so njegove predstave občasno tudi na repertoarju profesionalnega gledališča v Dubrovniku in celo na programu znanega Dubrovniškega poletnega festivala. Dodatno dimenzijo razpira dinamika spolov v predstavah gledališča Lero, saj so imele vse predstave v navedenem obdobju izključno žensko zasedbo, kar je režiserju omogočilo nekonvencionalno feministično držo do zgodovinskih in sodobnih kulturnih politik. Gledališče Lero tako predstavlja zapleten primer dolgotrajnega, mednarodno priznanega, a namenoma na obrobje umeščene umetniškega projekta, ki zahteva lasten interpretativni okvir in se upira logiki lokalne reprodukcije modela središče-periferija, ki v »asimetričnih konceptualizacijah« relevantne hrvaške avantgardne prakse nehote privilegira zagrebške skupine in uvožene standarde.

Prevedla Urška Daly.